

NAPOJONY (40) *part praet pass pf*

napoiony (32), **napojon** (8),

a oraz *oba* o *we* wszystkich formach jasne.

sg *m N* napoiony (11), napojon (6); ~ (*attrib*) napoiony (7) *Mącz, KochFr, Calep* (2), *LatHar* (2), *CzahTr*; ~ (*praed*) napoiony (3) *GrabowSet, LatHar* (2), napojon (6); *OpecŻyw* (2), *RejPs, BibRadz* (2), *RejAp*. ◇ *D* napojon(e)mu (1). ◇ *A* napoiony (1), napojonego (1). ◇ *V* napoiony (1). ◇ *f N* napojonã (1). ◇ *n N* (*praed*) napojono (1) *RejJóz, napojon(e)* (1) *BibRadz*. ◇ *V* napojon(e) (1). ◇ *pl N m pers* napojeni (6). *m an* napojeni (1). *subst f* napojoné (1), napoiony (1); ~ (*attrib*) -é (1); ~ (*praed*) -y (1) *LubPs*. *n* napojon(e) (3); ~ (*attrib*) -(e) (2); ~ (*praed*) (-e) (1). ◇ *G* napojonych (1). ◇ *A m pers* napojon(e) (1), *subst* napojoné (1).

Sł stp s.v. napoić, Cn brak, Linde bez cytatu.

1. *Ten, któremu dano się napić; epotus Mącz* (25) : *refectus, nutritus vel napoyony BartBydg* 130; A gdy już wielbłądowie nápoieni byli [*cum complevisissent cameli bibere*]/ człowiek on wyjął náufzniczę złotą/ która ważyła puł fyklá *BibRadz Gen* 24/22; *Epotus equus, Nápoiony kón. Mącz* 316b.

napoiony z czego (1): Przez pośrzodek gor przewodził z wody przenikájące. S nich wśytki beśtyie polne ták będą nápoiony *LubPs* X5v.

Wyrażenia: »napojon gorzkości, gorzkoscią« [*o żółci podanej Chrystusowi*] (1:1): Iám vkulił flodkości iablkové/ tys za to napoion gorzkości. *OpecŻyw* 134v; *ArtKanc* E9v.

»jadem napoiony« = *otruty* (1): *Venenatus – Ottruti, iadem napoioni. Calep* 1108b.

bibl. »octem (i żółcią), octu i żółci, winem z żółcią zmieszany napojon(y)« [*w opisie męki Chrystusa*] [*szyk 9 : 2*] (8:1;2): oto teraz od nieśczętnych żydów napoion otztu ij żolci. *OpecŻyw* 150; *ArtKanc* E9v; chciałeś też iáko niewinny báránek/ z obciążeniem od krzyzá/ ná ofiarę być prowadzony/ gwoźdźmi przybity/ żółcią y octem nápoiony/ ná krzyżu o hániebną śmierć przypráwiony / y włócznią przekłoty. *LatHar* 278, 266, 275 [2 r.], 280, 488, 543 (9).

W przeni (7) :

napoiony czego [= *czym*] (4): Ach moje miłe łercze toczes rozdwoiono A rozlicznych [!] przyśmakow teraz napoiono Radolcz łpołu z żalostí wśytko łie zmienilo *RejJóz* M6; *LubPs* I4v; [*tym, którzy w krew zamienili prawdziwą wodę pańską, obiecują*] że theż będą krwie nápoieni/ á krew theż z nich zázwdy wylewana być musi *RejAp* 133v, 122v.

napoiony czym (4): Wzruśłyłeś wśytkę ziemię ták yż łie temu wielkiem dziwem wśytek lud dziwował/ á nápoion był tákim winem ktore łnadz więcey łtráchu niż wefela przymnaża. *RejPs* 88; kto będzie chwalił beśtyą álbo obraz iey/ [...] ten będzie nápoyon winem gniewu Bożego *RejAp* 122; *KochPs* 51. *Cf Wyrażenie.*

napoiony z czego (1): *Day: by z wyfokiey twej krynice ony/ Moy łmył był nápoiony GrabowSet* K2.

Wyrażenie: »łzami napoiony« = *placzący* (1): Dżis iuz z łiebie odieđdzam łzami nápoiony/ Z łięźkzim łalem ktory łeft w łercu mym zámkniony. *CzahTr* 12.

Szereg: »nasycony i napoiony« (1): Hoynościá domu twégo będziem náłyceni/ Y łtrumieniem rośkofzy twoich nápoieni *KochPs* 51.

2. Nasycony, przesiąknięty, nasączony (15) :

Wyrażenia: [»farbą napojony«: A tak będą łzmátki fárba nápoione *SienHerb* 589b.]

»jadu, jadem napojony« = *zatruty; infectus Calep (1:1)*: Twoje fłowá fą łtrzały iádem nápoioné Smiertelnym/ twoie fłowá węgle rozpaloné. *KochPs* 186; *Calep* 533a.

»łzami napojony« = *mokry od łez (1)*: Iełt co więcéy? fácelét łzami nápoiony/ Wnim obrączká ze złotá/ vpominek płony. *KochFr* 110.

Przen (12) :

a) Owładnięty uczuciem lub stanem precyzowanym przez dopełnienie (często w użyciach metonimicznych) (6) :

napojony czego [= czym] (2): Nápoione fą fercá ich káżdey łprofney złości *LubPs* gg5v; Bowiem mył nápoiona rozlżoźnych chćiwości/ Muśi łie zázwđy mienić w dziwne przypáđłóści. *RejWiz* 94.

napojony czym (4): ferce iego było nápoione niepoboźnoćią. *BibRadz* II 69c *marg*; *PaprUp* A3. Cf *Zwroty*.

Zwroty: »duchem napojony« (1): Poniewáz w iednym Duchu my wżyścy w iedno ieftełmy (*marg*) ćiało, K. G. (-) okrczeni/ [...] á wżyścy iednymże Duchem ieftełmy nápoieni [*omnes in uno Spirito potati sumus*] (*marg*) iednegoźełmy Duchá pili. 1L. S. (-). *WujNT* 1.*Cor* 12/13.

»łaską napojon« (1): ten ktory łáłką duchowną odemnie nápoion będzie/ nigdy opufzczon nie będzie/ ani vprágnie. *BibRadz* II 52a *marg*.

b) Nauczony [czym] (3) : naywięcey godzi łię/ áby my/ ktorzi ieftełmy niebiełką náńką nápoieni; [*coelesti doctrina imbuti sumus*]/ rozmyśláłiemy w ferce przykazánie miłtrzá náłzego *ModrzBaz* 77v, 17v; ták gęłtym rozerwánim/ Greki rozmáitými kácerłtwy nápoione/ przyuczyli/ iż ták łkłonni byli do tárkania iedności kośćielney *SkarJedn* 169.

c) O treści ksiąg [czego] (1) : [*Perot filozof*] gáđania potępione łtroił i iedny księgy przekłętego kacerłtwa nápoioné złożył *MurzHist* Rv.

d) Wyrażenie: »miecz napojon(y) (będzie) krwią, we krwi« = o przelaniu dużej ilości krwi; *gladius inebriabitur sanguine PolAnt [1:1] (2) :* *BibRadz* *Ier* 46/10; nád ludźmi fłábo zázwieszony Miecż Tyránná frogiego we krwi nápoiony *WitosłLut* A6.

Szereg: »nasycon a napojon« (1): Abowiem dzień ten Páná Boga záltepow/ dzień iefł pomłty/ áby łię pomścił nád nieprzyiaćioły łwemi/ ktore miecz pózrze y nálycon á nápoion będzie krwią ich [*et saturabitur, et inebriabitur sanguine eorum*] *BibRadz* *Ier* 46/10.

Synonimy: 1., 2. *napełniony, nasycony*.

Cf **NAPOIĆ**